

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

НАЦРТ

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА
ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ**

Бања Лука, мај 2019. године

ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА
О ОСНОВНОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ

Члан 1.

У Закону о основном васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 44/17 и 31/18) у члану 4. у тачки 27) последије ријечи: „способности“ брише се ријеч: „и“ и додаје запета.

У тачки 28) тачка се замјењује запетом и додаје се нова тачка 29) која гласи:

„29) ресурсно-стручни центар је организациона јединица у саставу школе за дјецу са сметњама у развоју који пружа стручну подршку васпитно-образовним установама у раду са дјецом и ученицима којима је потребна додатна подршка у развоју, на основу процјене стручне службе школе.“

Члан 2.

У члану 10. став 9. брише се.

Послије става 8. додају се нови ст. 9, 10, 11. и 12. који гласе:

„(9) Прослава матурске вечери за ученике завршног разреда организује се у просторијама школе.

(10) Уколико не постоје услови за организовање прославе матурске вечери у просторијама школе, прослава се може организовати, у договору са надлежном јединицом локалне самоуправе, у установама културе или спорта на подручју јединице локалне самоуправе.

(11) У организовање прославе матурске вечери морају бити укључени представници савјета родитеља и савјета ученика.

(12) Ученици имају право на заштиту и безбједност у просторијама у којима се организује матурско вече и забрањено је уношење и служење алкохолних пића и дуванских производа малољетним лицима.“

Члан 3.

У члану 21. испред ријечи: „Школа“ додаје се број 1 у обостраној загради.

У ставу 1. последије ријечи: „јавна“ ријечи: „или приватна“ бришу се.

Послије става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„(2) Школа као приватна установа оснива се и почиње да ради ако има:

1) најмање девет одјељења од првог до деветог разреда,

2) школску зграду са одговарајућим школским простором изграђеним у складу са техничким прописима о грађењу објекта (грађевинска и употребна дозвола) и прописаним педагошким стандардима и нормативима,

3) потребну опрему и наставна средства прописана педагошким стандардима и нормативима,

4) потребан број радника утврђен правилницима којима се уређује област нормирања и финансирања, начин рада, норме наставника, стручних сарадника и осталих радника у оквиру 40-часовне радне седмице,

5) одобрен наставни план и програм.“

Члан 4.

Послије члана 23. додаје се нови члан 23а. који гласи:

„Члан 23а.

(1) Министар рјешењем именује комисију која процјењује оправданост покретања процедуре оснивања школе и утврђује испуњеност услова за оснивање јавне или приватне школе (у даљем тексту: Комисија).

(2) Уколико Комисија из става 1. овог члана, на основу достављене иницијативе и документације, оцијени да није оправдано покренути процедуру оснивања школе, предлаже министру доношење рјешења којом се иницијатива одбија.“

Члан 5.

Члан 24. мијења се и гласи:

„(1) Уколико Комисија из члана 23а. став 1. овог закона оцијени да је иницијатива оправдана, провјерава испуњеност услова за оснивање јавне или приватне школе из члана 21. овог закона.

(2) Комисија из члана 23а. став 1. овог закона утврђује чињенично стање и сачињава записник о утврђеном чињеничном стању.

(3) Министар рјешењем утврђује испуњеност услова за оснивање јавне или приватне школе на основу записника комисије из става 2. овог члана.

(4) Рјешење министра из става 3. овог члана је коначно и против њега није дозвољена жалба, али се може покренути судски поступак пред надлежним судом.“

Члан 6.

У члану 25. став 1. мијења се и гласи:

„(1) Уколико комисија из члана 23а. став 1. овог закона утврди да нису испуњени услови из члана 21. овог закона, одредиће рок у којем је оснивач дужан да отклони утврђене недостатке.“

Члан 7.

У члану 26. у ставу 1. број: „4.“ замјењују се бројем: „3.“.

Члан 8.

У члану 32. последије става 5. додаје се нови став 6. који гласи:

„(6) Уколико се ради о упису дјетета у школу чијем уписном подручју не припада, а та школа се не налази на подручју јединице локалне самоуправе на којој се налази школа којој ученик припада по уписном подручју, јединица локалне самоуправе на којој ученик има пријављено пребивалиште даје сагласност, уз претходно прибављено мишљење јединице локалне самоуправе на чијем подручју се налази школа за коју се тражи сагласност за упис.“

Досадашњи став 6. постаје став 7.

Члан 9.

Члан 35. мијења се и гласи:

„(1) Министарство разматра оправданост постојања јавне школе која има мање од 14 одјељења, као самосталног правног субјекта, осим у случајевима из члана 31. ст. 2. и 3. овог закона.

(2) Подручно деветоразредно одјељење јавне школе које од шестог до девог разреда има мање од 36 ученика, престаје да ради као деветоразредно подручно одјељење и наставља да ради као петоразредно подручно одјељење.

(3) Изузетно од става 2. овог члана, подручно деветоразредно одјељење јавне школе може наставити да ради и са мањим бројем ученика, на основу сагласности Министарства из члана 48. став 9. овог закона, уколико се настава изводи у комбинованим одјељењима.

(4) Подручно петоразредно одјељење јавне школе престаје да ради ако има мање од пет ученика.

(5) Изузетно од става 4. овог члана, подручно петоразредно одјељење јавне школе може наставити да ради и са мањим бројем ученика, на основу сагласности Министарства из члана 48. став 9. овог закона, уколико би безбједност ученика била угрожена при доласку у школу и одласку из школе.

(6) Поред услова наведених у ст. 2. и 4. овог члана, подручно одјељење јавне школе престаје да ради и ако не испуњава прописане услове за обављање дјелатности, односно не обавља дјелатност за коју је основана.

(7) Приватна школа престаје да ради ако има мање од седам одјељења од првог до девог разреда или ако не испуњава прописане услове за обављање дјелатности, односно не обавља дјелатност за коју је основано.

(8) Оснивач је дужан да ученицима школе, односно подручног одјељења које је престало да ради обезбиједи наставак школовања у другој одговарајућој школи.“

Члан 10.

У члану 47. додаје се нови став 10. који гласи:

„(10) Уколико је на подручју јединице локалне самоуправе проглашена ванредна ситуација, у школама на подручју те јединице локалне самоуправе обуставља се рад док траје ванредна ситуација.“

Члан 11.

Члан 48. мијења се и гласи:

„(1) Наставни процес се реализује у редовним, комбинованим и посебним одјељењима у редовним школама и у одјељењима у школама за дјецу са сметњама у развоју.

(2) У редовним јавним школама редовно одјељење састављено је од ученика истог разреда и има максимално 30 ученика, а оптимално 24 ученика.

(3) У редовно и комбиновано одјељење у редовним јавним школама могу бити укључена највише два ученика са сметњама у развоју који имају налаз и мишљење стручне комисије за процјену потреба и усмјеравање дјецe и омладине са сметњама у развоју, а који раде по индивидуалним образовним програмима.

(4) За једног, односно два ученика са сметњама у развоју који раде по индивидуалним образовним програмима број ученика у редовном одјељењу јавне школе се смањује за два, односно за четири у односу на оптималан број.

(5) Комбиновано одјељење у јавној школи од два разреда има максимално 18 ученика.

(6) Комбиновано одјељење у јавној школи од три разреда има максимално 12 ученика.

(7) Комбиновано одјељење у јавној школи од четири или пет разреда има максимално десет ученика.

(8) За једног, односно два ученика са сметњама у развоју који раде по индивидуалним образовним програмима број ученика у комбинованом одјељењу у јавној школи се смањује за два, односно за четири у односу на максималан број.

(9) Јавна школа је дужна да до краја јуна текуће године затражи сагласност Министарства уколико приликом формирања одјељења за наредну школску годину у јавној школи има потребу да одступи од ст. 2, 3, 4, 5, 6, 7. или 8. овог члана.

(10) Јавна школа је дужна да до краја јула текуће године обавијести Министарство електронски и у писаном облику о формираним одјељењима, на прописаном обрасцу Министарства.

(11) У приватним школама одјељење има минимално 15 ученика.

(12) У случајевима из ст. 3, 4, 5, 6, 7. и 8. овог члана, оснивач приватне школе својим актом прописује број ученика.“

Члан 12.

У члану 53. у ставу 1. ријечи: „за ученике“ бришу се.

Став 4. мијења се и гласи:

„(4) Продужени боравак у школи финансира се из средстава:

- 1) Министарства, које сноси трошкове бруто плата и накнада радника ангажованих у продуженом боравку,
- 2) родитеља, који сnose трошкове по основу обавеза дефинисаних уговором,
- 3) из других извора.“

Послије става 4. додају се нови ст. 5, 6, 7. и 8. који гласе:

„(5) Јединица локалне самоуправе на чијем подручју се налази школа која организује продужени боравак може да учествује у финансирању продуженог боравка, на начин да сноси трошкове расхода по основу кориштења робе и услуга – материјални трошкови и опреме.

(6) Јутарње чување финансира се из средстава:

- 1) Министарства, које сноси трошкове бруто плата и накнада радника ангажованих у јутарњем чувању,
- 2) родитеља, који сnose трошкове по основу обавеза дефинисаних уговором,
- 3) из других извора.

(7) Јединица локалне самоуправе на чијем подручју се налази школа која организује јутарње чување може да учествује у финансирању јутарњег чувања, на начин да сноси трошкове расхода по основу кориштења робе и услуга – материјални трошкови и опрема.

(8) Екскурзије, излети и школа у природи могу се финансирати:

- 1) средствима родитеља,
- 2) средствима школе,
- 3) донацијама,
- 4) из других извора.“

Досадашњи ст. 5. и 6. постају ст. 9. и 10.

Члан 13.

У члану 59. став 1. мијења се и гласи:

„(1) Документација потребна за упис дјетета у први разред је:

1) извод из матичне књиге рођених или дигитални сет података преузет службеним путем од стране овлаштеног лица школе из информационог система Министарства управе и локалне самоуправе,

2) увјерење о пребивалишту или дигитални сет података преузет службеним путем од стране овлаштеног лица школе из информационог система Министарства унутрашњих послова,

3) љекарско увјерење издато од надлежне здравствене установе којим се процјењује здравствена способност дјетета за полазак у школу и

4) књига за праћење развоја и учења дјетета у штампаном или електронском облику, уколико је дијете похађало предшколску установу.“

Став 2. брише се.

У досадашњем ставу 5. који постаје став 4. број: „3“ замјењује се бројем: „2“.

Досадашњи став 6. који постаје став 5. мијења се и гласи:

„(5) Стручну помоћ у оквиру опсервационог периода из става 2. овог члана пружа стручна служба школе и у највећој могућој мјери консултује и укључује стручна лица из основних школа за дјецу са сметњама у развоју које у свом саставу имају ресурсно-стручни центар и из других установа.“

Досадашњи ст. 3, 4, 5, 6, 7. и 8. постају ст. 2, 3, 4, 5, 6. и 7.

Члан 14.

У члану 61. у ставу 1. последије ријечи: „на основу“ додају се ријечи: „сагласности надлежног одјељења или службе јединице локалне самоуправе,“.

Послије става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„(2) Уколико се ради о препису дјетета у школу која се не налази на подручју јединице локалне самоуправе на којој се налази школа коју ученик похађа, јединица локалне самоуправе на којој ученик има пријављено пребивалиште даје сагласност, уз претходно прибављено мишљење јединице локалне самоуправе на чијем подручју се налази школа за коју се тражи сагласност за препис.“

Досадашњи ст. 2. и 3. постају ст. 3. и 4.

Члан 15.

У члану 82. додаје се нови став 2. који гласи:

„(2) Васпитно-образовни картон ученика води се у писаном или електронском облику (у школама које имају имплементиран јединствени информациони систем Министарства (еДневник)).“

Досадашњи ст. 2, 3. и 4. постају ст. 3, 4. и 5.

Члан 16.

У члану 84. став 6. брише се.

Досадашњи ст. 7, 8. и 9. постају ст. 6, 7. и 8.

Члан 17.

У члану 90. у ставу 2. последије ријечи: „саставу“ додају се ријечи: „ресурсно-стручни центар,“.

Послије става 2. додају се нови ст. 3. и 4. који гласе:

„(3) Министар рјешењем одређује школе из става 1. овог члана које у свом саставу могу имати ресурсно-стручни центар.

(4) Школа из става 3. овог члана својим актом о организацији и систематизацији прецизније уређује организацију ресурсно-стручног центра и опис послова запослених у ресурсно-стручном центру.“

Досадашњи ст. 3. и 4. постају ст. 5. и 6.

Члан 18.

У члану 112. последије става 6. додаје се нови став 7. који гласи:

„(7) Изузетно од става 6. овог члана, приправник-вјероучитељ усмени дио испита полаже у високошколској установи у којој се стичу звања потребна за обављање тих послова, а коју одреди надлежна вјерска заједница.“

Послије досадашњег става 7. који постаје став 8. додају се нови ст. 9. и 10. који гласе:

„(9) У случају да кандидат не положи усмени дио испита, упућује се на поправни из тог дијела испита.

(10) У случају из става 9. овог члана министар рјешењем утврђује висину накнаде за полагање поправног испита у износу од 40% најниже нето плате у Републици за мјесец који претходи мјесецу у којем се подноси пријава.“

Досадашњи ст. 8, 9, 10, 11, 12. и 13. постају ст. 11, 12, 13, 14, 15. и 16.

Члан 19.

У члану 118. у ставу 3. последије ријечи: „радника школе“ додаје се запета и ријечи: „у складу са правилником којим се прописују нормативи и стандарди за финансирање основних школа“.

Члан 20.

У члану 140. у ставу 3. последије ријечи: „враћа“ додају се ријечи: „у ону школу“, а ријечи: „са којег је именован“ замјењују се ријечима: „на којем је био прије именовања“.

Члан 21.

У члану 142. у ставу 7. последије ријечи: „на дужност“ брише се запета и ријечи: „а најдуже до шест мјесеци“.

У ставу 8. број: „6.“ замјењује се бројем: „7.“, а последије ријечи: „на дужност“ брише се запета и ријечи: „а најдуже до шест мјесеци“.

Члан 22.

У члану 157. став 2. мијења се и гласи:

„(2) Педагошка документација и евиденција у школи воде се у писаном и електронском облику (за школе које имају имплементиран јединствени информациони систем Министарства (еДневник)).“

Члан 23.

У члану 159. у ставу 3. последије ријечи: „електронски“ додаје се запета и ријечи: „(за школе које имају имплементиран јединствени информациони систем (еДневник))“.

Члан 24.

У члану 173. у ставу 1. последије тачке 1) додаје се нова тачка 2) која гласи:

„2) дозволи уношење и служење алкохолних пића и дуванских производа малолетним лицима (члан 10. став 12),“.

Досадашње т. 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12) и 13) постају т. 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13) и 14).

Члан 25.

У члану 177. послије става 4. додају се нови ст. 5, 6. и 7. који гласе:

„(5) Директор школе именован на основу Закона о основном образовању и васпитању (‘Службени гласник Републике Српске’, бр. 74/08, 71/09, 104/11 и 33/14), по престанку обављања дужности директора, враћа се у ону школу на радно мјесто на којем је био прије именовања за директора.

(6) Ако нема слободног радног мјеста јер је у вријеме вршења мандата директора на његово претходно радно мјесто примљен други радник или је радно мјесто укинато, лице из става 5. овог члана распоређује се на мјесто које одговара његовом нивоу образовања и стручном звању у одређеној области у истој или другој школи, у складу са чланом 114. став 1. овог закона.

(7) Ако нема слободног радног мјеста у истој или другој школи, лице из става 5. овог члана остаје нераспоредено и остварује право на плату у висини коју је остварило за мјесец који је претходио мјесецу у којем му је престала дужност, а најдуже шест мјесеци, након чега му престаје радни однос.“

Члан 26.

У члану 179. тачка 1. брише се.

Досадашње т. 2) до 23) постају т. 1) до 22).

Члан 27.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
НАЦРТА ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА
ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о измјенама и допунама Закона о основном васпитању и образовању садржан је у Амандману XXXII т. 6. и 12. на члан 68. Устава Републике Српске, према коме Република Српска уређује и обезбјеђује бригу о дјечи и омладини, образовање, културу и заштиту културних добара, физичку културу, као и у члану 70. тачка 2. Устава Републике Српске, којим је утврђено да Народна скупштина Републике Српске доноси законе.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство број: 22.04-020-1880/19 од 27. маја 2019. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII тачка 12. на члан 68. Устава Републике Српске, према којем Република, између осталог, уређује и обезбјеђује област образовања и у члану 70. тачка 2. Устава Републике Српске, којим је утврђено да Народна скупштина Републике Српске доноси законе.

Обрађивач Закона је, у складу са чланом 41. став 1. Правила за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14), у Образложењу Закона навео разлоге за доношење Закона о измјенама и допунама Закона о основном васпитању и образовању. Основни разлог за доношење Закона о измјенама и допунама Закона о основном васпитању и образовању садржан је у потреби извршавања Одлуке Уставног суда Републике Српске У-53/17 („Службени гласник Републике Српске“, број 123/18), којом је утврђено да оспорена одредба члана 84. став 6. Закон о основном васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 44/17 и 31/18) није у сагласности са Уставом Републике Српске.

Републички секретаријат за законодавство размотрио је Нацрт закона и, не упуштајући се у цјелисходност норми, обрађивачу дао одређене примједбе и сугестије у циљу усклађивања предложеног текста Закона са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске. У вези с тим, дате су примједбе на садржај образложења, начин писања измјена и допуна прописа и на нормативни облик, језик и стил писања (члан 41 т. 10) и 15), чл. 56. до 68. и чл. 83. и 84).

Такође, дата је примједба да се изврши термиолошко усклађивање одредаба Нацрта закона са Законом о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 121/12 и 46/17).

Обрађивач Закона прихватио је дате примједбе и сугестије и уградио их у текст Нацрта закона.

Будући да је Закон усаглашен са Уставом Републике Српске, правним системом Републике Српске и Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске, мишљење Републичког секретаријата за законодавство је да се Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о основном васпитању и образовању може упутити даље на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу број: 17.03-020-1877/19 од 28. маја 2019. године, а након увида у прописе Европске уније и анализе одредаба Нацрта закона о измјенама и допунама Закона о основном васпитању и образовању, није установљено да *EU acquis* садржи обавезујуће изворе који су релевантни за предмет уређивања достављеног Нацрта закона, због чега у Изјави о усклађености стоји оцјена „непримјењиво“.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлози за доношење Закона о измјенама и допунама Законом о основном васпитању и образовању су садржани у потреби да се изврши Одлука Уставног суда Републике Српске У-53/17, којом је утврђено да оспорена одредба члана 84. став 6. Закон о основном васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 44/17 и 31/18) није у сагласности са Уставом Републике Српске. Прописивањем да Министарство може дати сагласност за ангажовање асистента уколико постоје обезбијеђена средства за финансирање асистента у складу са чланом 168. став 7. овог закона, законодавац је, по оцјени Суда, поступио супротно одредбама члана 38. ст. 1. и 2. Устава, да свако има право на школовање под једнаким условима и да је основно школовање обавезно и бесплатно. Наиме, прописивањем услова обезбијеђења средстава за финансирање ангажовања асистента, као и дискреционог права Министарства, у зависности од испуњења тог услова, да да или одбије сагласност за ангажовање асистента, онемогућава ангажовање асистента у одређеном случају, те доводи до неизвјесности и правне несигурности у остваривању права на обавезно основно васпитање и школовање дјецe са сметњама у развоју. Поред тога, отклоњене су поједине нејасноће које су уочене у примјени Закона о основном васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 44/17 и 31/18), те су поједина питања детаљније дефинисана.

Поред наведеног разлога, потребно је напоменути да је важећим Законом о основном васпитању и образовању прописано да министар доноси рјешење којим се утврђује висина накнаде за полагање стручног испита, али није било прописано колико кандидати који се упућују на поправни испит треба да уплате, па је то сада дефинисано.

Законом о основном васпитању и образовању дефинисано је да се директори основних школа именују на мандатни период од четири године и то је у складу са овим законом јавна функција, јер директоре, на приједлог министра, именује Влада Републике Српске, а раније важећим законом директоре је именовао школски одбор уз сагласност министра и то није била јавна функција. Међутим, појавили су се проблеми у пракси око распоређивања након што директорима истекне мандат. Измјенама у овом закону детаљније се прописују права лица. Поред тога, овим законом је детаљније прописан и поступак оснивања приватних школа.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Чланом 1. Закона о измјенама и допунама Закона о основном васпитању и образовању се у члану 4. важећег Закона о основном васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 44/17 и 31/18), (у даљем тексту: важећи Закон) додаје нова тачка 29) којом се дефинише шта се подразумева под појмом ресурсно-стручни центар.

Чланом 2. брише се у члану 10. став 9. важећег Закона, а послије става 8. додају се нови ст. 9, 10, 11. и 12. којима је прописано да се прослава матурске вечери за ученике

завршног разреда организује у просторијама школе, а уколико не постоје услови за организовање прославе матурске вечери у просторијама школе, прослава се може организовати, у договору са надлежном јединицом локалне самоуправе, у установама културе или спорта на подручју јединице локалне самоуправе (ст. 9. и 10).

Ставом 11. прописано је да у организовање прославе матурске вечери морају бити укључени представници савјета родитеља и савјета ученика.

Ставом 12. прописано је да ученици имају право на заштиту и безбједност у просторијама у којима се организује матурско вече, те да је забрањено уношење и служење алкохолних пића и дуванских производа малолетним лицима. Ученици имају право на заштиту и безбједност у просторијама у којима се организује матурско вече и забрањено је уношење и служење алкохолних пића и дуванских производа малолетним лицима.

Чланом 3. прописују се у члану 21. важећег Закона услови за оснивање приватне и јавне школе, који се сада разликују. Додат је став 2. којим се прописују услови за оснивање приватне школе, који се разликују од услова за оснивање јавне школе.

Чланом 4. додаје се последице члана 23. нови члан 23а. којим се детаљније прописује поступак процјењивања оправданости покретања процедуре оснивања школе од стране комисије коју именује министар.

Чланом 5. мијења се члан 24. важећег Закона којим се прописује да уколико комисија која процјењује оправданост покретања процедуре оснивања школе оцијени да је иницијатива за оснивање школе оправдана, провјерава испуњеност услова за оснивање школе из члана 21. овог закона (став 1. члана 24), те да комисија утврђује чињенично стање и сачињава записник о утврђеном чињеничном стању, а министар рјешењем утврђује испуњеност услова за оснивање јавне или приватне школе на основу записника комисије (ст. 2. и 3). Рјешење министра је коначно и против њега није дозвољена жалба, али се може покренути судски поступак пред надлежним судом, како је и прописано ставом 4. члана 24.

Чланом 6. мијења се став 1. члана 25. важећег Закона којим се прописује да уколико комисија члана 23. став 6. овог закона утврди да нису испуњени услови из члана 21. овог закона, одредиће рок у којем је оснивач дужан да отклони утврђене недостатке.

Чланом 7. извршена је техничка исправка у ставу 1. члана 26. важећег Закона.

Чланом 8. додат је нови став 6. у члану 32. важећег Закона којим је прописано да уколико се ради о упису дјетета у школу чијем уписном подручју не припада, а та школа се не налази на подручју јединице локалне самоуправе на којој се налази школа којој ученик припада по уписном подручју, јединица локалне самоуправе на којој ученик има пријављено пребивалиште даје сагласност, уз претходно прибављено мишљење јединице локалне самоуправе на чијем подручју се налази школа за коју се тражи сагласност за упис.

Чланом 9. измијењен је члан 35. важећег Закона, којим је прописано под којим условима престаје да ради јавна школа као самостални правни субјекат, те подручно деветоразредно одјељење јавне школе које од шестог до деветог разреда има мање од 36 ученика, као и подручно петоразредно одјељење јавне школе ако има мање од пет ученика, као и изузеци када те школе могу да наставе и даље да раде.

Ст. 7. и 8. прописано је да приватна школа престаје да ради ако има мање од седам одјељења од првог до деветог разреда или ако не испуњава прописане услове за обављање дјелатности, односно не обавља дјелатност за коју је основана, као и да је оснивач дужан да ученицима школе, односно подручног одјељења које је престало да ради обезбиједи наставак школовања у другој одговарајућој школи.

Чланом 10. додат је нови став 10. у члану 47. важећег Закона, којим је дефинисано да у случају да је на подручју јединице локалне самоуправе проглашена ванредна ситуација, у школама на подручју те јединице локалне самоуправе се обуставља рад док траје ванредна ситуација.

Чланом 11. измијењен је члан 48. важећег Закона, којим је дефинисано да се наставни процес реализује у редовним, комбинованим и посебним одјељењима у редовним школама и у одјељењима у школама за дјецу са сметњама у развоју (став 1), те је прописан број ученика у редовним јавним школама у редовном одјељењу, као и да у редовним јавним школама могу бити укључена највише два ученика са сметњама у развоју који имају налаз и мишљење стручне комисије за процјену потреба и усмјеравање дјеце и омладине са сметњама у развоју, а који раде по индивидуалним образовним програмима (ст. 2. и 3).

Ст. 4, 5, 6. и 7. прописано је да за једног, односно два ученика са сметњама у развоју који раде по индивидуалним образовним програмима број ученика у редовном одјељењу јавне школе се смањује за два, односно за четири у односу на оптималан број, те да комбиновано одјељење у јавној школи од два разреда има максимално 18 ученика, а комбиновано одјељење у јавној школи од три разреда има максимално 12 ученика, као и да комбиновано одјељење у јавној школи од четири или пет разреда има максимално десет ученика.

Ставом 8. прописано је да за једног, односно два ученика са сметњама у развоју који раде по индивидуалним образовним програмима број ученика у комбинованом одјељењу у јавној школи се смањује за два, односно за четири у односу на максималан број.

Ст. 9. и 10. прописано је да је јавна школа дужна да до краја јуна текуће године затражи сагласност Министарства, уколико приликом формирања одјељења за наредну школску годину у јавној школи има потребу да одступи од ст. 2, 3, 4, 5, 6, 7. или 8. овог члана, те да је јавна школа дужна да до краја јула текуће године обавијести Министарство, електронски и у писаном облику, о формираним одјељењима, на прописаном обрасцу Министарства.

Ставом 11. прописан је блажи услов за број ученика у одјељењима у приватним школама, па је тако прописано да у приватним школама одјељење има минимално 15 ученика.

Чланом 12. измијењен је став 4. члана 53. важећег Закона којим је је прописан начин финансирања продуженог боравка у школи, а послѣје става 4. додати су нови ст. 5, 6, 7. и 8. којима је прописан начин финансирања јутарњег чувања, те екскурзија, излета и школе у природи, као да јединица локалне самоуправе на чијем подручју се налази школа која организује продужени боравак може да учествује у финансирању продуженог боравка и јутарњег чувања.

Чланом 13. измијењен је став 1. члана 59. важећег Закона којим је прописана документација потребна за упис дјетета у први разред.

Став 2. је избрисан, а досадашњи став 6. који је постао став 5. је измијењен.

Чланом 14. додат је нови став 2. члана 61. важећег Закона, којим је прописано да у случају да се ученик преписује у школу која се не налази на подручју јединице локалне самоуправе на којој се налази школа коју ученик похађа, јединица локалне самоуправе на којој ученик има пријављено пребивалиште даје сагласност, уз претходно прибављено мишљење јединице локалне самоуправе на чијем подручју се налази школа за коју се тражи сагласност за препис.

Чланом 15. додат је нови став 2. у члану 82. важећег Закона, којим је прописано да се васпитно-образовни картон ученика води у писаном или електронском облику, у школама које имају имплементиран јединствени информациони систем Министарства (еДневник).

Чланом 16. брисан је став 6. у члану 84. важећег Закона.

Чланом 17. додати су нови ст. 3. и 4. у члану 90. важећег Закона, којима је прописано да министар рјешењем одређује школе које у свом саставу могу имати ресурсно-стручни центар (став 3), као и да те школе својим актом о организацији и систематизацији прецизније уређују организацију ресурсно-стручног центра и опис послова запослених у ресурсно-стручном центру (став 4).

Чланом 18. додат је нови став 7. у члану 112. важећег Закона, којим је прописано да приправник-вјероучитељ усмени дио испита полаже у високошколској установи у којој се стичу звања потребна за обављање тих послова, а коју одреди надлежна вјерска заједница.

Додати су и нови ст. 9. и 10, којима је прописано да се кандидат који не положи усмени дио испита упућује на поправни из тог дијела испита (став 9), те да министар рјешењем утврђује висину накнаде за полагање поправног испита у износу од 40% најниже нето плате у Републици за мјесец који претходи мјесецу у којем се подноси пријава (став 10).

Чланом 20. су у члану 140. у ставу 3. додате ријечи: „у ону школу“ .

Чланом 21. су у члану 142. у ст. 7. и 8. последије ријечи: „на дужност“ обрисане ријечи: „а најдуже до шест мјесеци“. То значи да лице које мијења директора, који је оправдано одсутан, мијења га до повратка, тј. нема ограничења од шест мјесеци.

Чланом 22. измијењен је став 2. у члану 157. важећег Закона, којим је прописано да се педагошка документација и евиденција у школи воде у писаном и електронском облику (за школе које имају имплементиран јединствени информациони систем Министарства (еДневник)).

Чланом 23. су у члану 159. у ставу 3. последије ријечи: „електронски“ додате ријечи: „за школе које имају имплементиран јединствени информациони систем (еДневник)“.

Чланом 24. додата је нова тачка 2. у ставу 1. члана 173. важећег Закона, којом је прописано да ће школа бити кажњена уколико дозволи уношење и служење алкохолних пића и дуванских производа малолетним лицима.

Чланом 25. додати су нови ст. 5, 6. и 7. у члану 177. важећег Закона, којима је прописано на које послове ће бити распоређени директори, којима истекне мандат, а именовани су на основу раније важећег закона.

Чланом 26. брисана је тачка 1. у члану 179. важећег Закона.

Чланом 27. прописано је ступање на снагу овог закона.

VI УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНА

У складу са тачком 4. Смјерница за поступање републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, бр. 123/08 и 73/12), Преднацрт закона о измјенама и допунама Закона о основном васпитању и образовању био је објављен на интернет страници Министарства просвјете и културе, те тиме доступан свим заинтересованим органима и појединцима. Примједба и приједлога на текст Закона није било.

VII ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊЕ НОВИХ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

Према Мишљењу Министарства привреде и предузетништва број: 18.06-020-1870/19 од 29. маја 2019. године, Нацртом закона о измјенама и допунама Закона о основном васпитању и образовању, Министарство просвјете и културе је као обрађивач, приликом примјене скраћеног процеса процјене утицаја прописа, поступило у складу с методологијом прописаном у т. VI и VIII Одлуке о спровођењу процеса процјене утицаја прописа у поступку израде прописа.

VIII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Српске.

IX ПРИКАЗ ОДЛУКЕ УСТАВНОГ СУДА

Одлуком Уставног суда Републике Српске У-53/17 утврђено је да оспорена одредба члана 84. став 6. Закон о основном васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 44/17 и 31/18) није у сагласности са Уставом Републике Српске.

Одлуком је утврђено да законским прописивањем да Министарство може дати сагласност за ангажовање асистента за дјецу са сметњама у развоју само уколико постоје обезбијеђена средства за финансирање асистента у складу са чланом 168. став 7. овог закона није у складу са Уставом и да је законодавац поступио супротно одредбама члана 38. ст. 1. и 2. Устава. Даље је наведено да свако има право на школовање под једнаким условима и да је основно школовање обавезно и бесплатно. Наиме, прописивањем услова обезбјеђења средстава за финансирање ангажовања асистента, као и дискреционог права Министарства, у зависности од испуњења тог услова, да дâ или одбије сагласност за ангажовање асистента, онемогућава ангажовање асистента у одређеном случају, те доводи до неизвјесности и правне несигурности у остваривању права на обавезно основно образовање и школовање дјеце са сметњама у развоју.

ЗАКОН О ОСНОВНОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ
(Текст предложених измјена и допуна уграђен у текст Закона)

Члан 4.

Поједини изрази који се користе у овом закону имају сљедеће значење:

- 1) васпитање је процес формирања личности са свим физичким, интелектуалним, моралним, естетским и радним квалитетима,
- 2) образовање је процес стицања знања, вјештина и навика, формирања погледа на свијет и психофизичког развоја,
- 3) настава је сложен, плански организован и вођен процес у коме ученици усвајају знања, стичу вјештине и навике, психофизички се развијају и васпитавају,
- 4) наставни план је основни документ којим се одређује (прописује) списак наставних предмета, њихов редослијед по разредима, седмични и годишњи број часова по предметима, разредима и укупно,
- 5) наставни програм је документ којим се одређују и конкретизују обим, структура, дубина и редослијед садржаја наставних предмета, односно подручја заступљених у наставном плану и дају сажета дидактичко-методичка упутства за њихову обраду,
- 6) исходи учења описују шта ученик треба да зна, разумије и може обављати на основу завршеног процеса учења, дефинисаног кроз знање, вјештине и компетенције,
- 7) компетенције представљају динамичну комбинацију знања, вјештина, способности, ставова и вриједности,
- 8) кључне компетенције су преносиви мултифункционални системи знања, вјештина, способности, ставова и вриједности, који су потребни свим појединцима за њихово лично остварење и развој, укључивање у друштво и запошљавање (језичко-комуникационе компетенције на матерњем језику, језичко-комуникационе компетенције на страном језику, математичка писменост, информатичка писменост, компетенције у науци и технологији, учење како се учи, самоиницијативност и предузетничке компетенције, креативно-продуктивне, физичко-здравствене и интерперсоналне компетенције, културна освијештеност и културолошко изражавање),
- 9) инклузивно образовање подразумијева право на једнаке могућности током образовања за сва лица, посебно право дјецe са сметњама у развоју и надарене дјецe на максимални развој њиховог потенцијала подршком која укључује флексибилан програм, адекватно припремљене наставнике и стручну подршку којој је циљ развијање кључних компетенција, толеранције, прихватање различитости и социјална инклузија,
- 10) индивидуални образовни програм је програм за конкретног ученика, креиран на основу наставног плана и програма по којем се ученик школује, а прилагођен његовим индивидуалним способностима и потребама,
- 11) васпитно-образовни картон ученика садржи основне податке о ученику, податке о процесу напредовања у васпитању, образовању и социјализацији,
- 12) формативно оцјењивање је редовно провјеравање постигнућа и праћење владања ученика током савладавања школског програма, које садржи повратну информацију и препоруке за даље напредовање и, по правилу се евидентира у васпитно-образовни картон ученика,
- 13) сумативно оцјењивање јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске цјелине или за класификациони период из предмета и владања, које је по правилу бројчано и уноси се у дневник, те у васпитно-образовни картон ученика,

14) уписно подручје је подручје са којег се дјеца уписују у одређену школу на основу мјеста пребивалишта, односно пријављеног боравишта,

15) мрежа школа је скуп постојећих школа које обављају дјелатност основног васпитања и образовања на подручју Републике са свим њиховим подручним одјељењима,

16) централна школа је школа која има статус самосталног правног субјекта и која у свом саставу може имати подручна одјељења,

17) подручно одјељење подразумијева школу која нема статус самосталног правног субјекта, а у саставу је централне школе,

18) разредно одјељење чине ученици истог разреда приближно истог узраста,

19) комбиновано одјељење је одјељење састављено од ученика два или више разреда,

20) посебно одјељење је одјељење у којем се реализује рад са ученицима са сметњама у развоју,

21) еквивалент подразумијева звања стечена према прописима из области високог образовања која су важила до 2006. године,

22) наставник разредне наставе је наставник који реализује васпитно-образовни рад са ученицима од првог до петог разреда,

23) предметни наставник је наставник који реализује наставу из одређеног наставног предмета,

24) стручни тим школе чине наставници школе, стручни сарадници, родитељ ученика и, по потреби, стручно лице из друге установе које може допринијети раду стручног тима,

25) надарен ученик је ученик који се истиче врло високим степеном општег интелектуалног развоја, односно који има свеукупну натпросјечну способност која омогућава брже, лакше и боље рјешавање сложених проблема, што ученика у односу на друге чини напреднијим,

26) талентован ученик је ученик који има натпросјечно развијену специфичну способност која омогућава брзо и лако стицање неке вјештине, као и високо постигнуће успеха у одређеном пољу,

27) хабилитација је поступак који се примјењује на раном узрасту ученика и односи се на успостављање способности,

28) рехабилитација се спроводи код ученика код којих су способности већ биле успостављене,

29) ресурсно-стручни центар је организациона јединица у саставу школе за дјецу са сметњама у развоју који пружа стручну подршку васпитно-образовним установама у раду са дјецом и ученицима којима је потребна додатна подршка у развоју, на основу процјене стручне службе школе.

Члан 10.

(1) У основном васпитању и образовању не може се вршити дискриминација ученика, наставника и осталог особља школе на основу расе, пола, језика, религије, политичког или другог мишљења, националног или социјалног поријекла, на основу инвалидности или на било ком другом основу.

(2) Школа има одговорност да у средини у којој дјелује допринесе стварању културе која поштује људска права и основне слободе свих грађана како је то утврђено Уставом Републике Српске и осталим међународним документима из области људских права.

(3) Република и јединице локалне самоуправе заједно са школом одговорне су за обезбјеђење школског простора, опреме и пратеће инфраструктуре за несметан приступ и учешће ученика у васпитно-образовном процесу.

(4) Школа је дужна да обезбједи ефикасне механизме заштите против насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације и било које врсте узнемиравања у складу са Протоколом о поступању у случају насиља, злостављања или занемаривања дјете.

(5) Протокол о поступању у случају насиља, злостављања или занемаривања дјете потписују министар просвјете и културе (у даљем тексту: министар), министар здравља и социјалне заштите, министар унутрашњих послова и министар породице, омладине и спорта.

(6) У основном васпитању и образовању забрањене су све врсте насиља, злостављања и занемаривања, као и све активности којима се угрожавају, дискриминишу или издвајају ученици, односно група ученика, по било којем основу, у складу са важећим законима и међународним конвенцијама.

(7) Школа је дужна да спроводи мјере и пропише начин, поступак и смјернице заштите и безбједности дјете током боравка у школи, као и свих активности које организује школа, у сарадњи са надлежним органом јединице локалне самоуправе, те да пропише периодичну процјену ризика од опасности у школском објекту, у сарадњи са надлежним органима из одређене области.

(8) Ученици имају право на заштиту и безбједност у школској згради, на прилазу школи и ван школског објекта и школског дворишта за вријеме остваривања васпитно-образовног рада или других активности које организује школа.

(9) Прослава матурске вечери за ученике завршног разреда организује се у просторијама школе.

(10) Уколико не постоје услови за организовање прославе матурске вечери у просторијама школе, прослава се може организовати, у договору са надлежном јединицом локалне самоуправе, у установама културе или спорта на подручју јединице локалне самоуправе.

(11) У организовање прославе матурске вечери морају бити укључени представници савјета родитеља и савјета ученика.

(12) Ученици имају право на заштиту и безбједност у просторијама у којима се организује матурско вече и забрањено је уношење и служење алкохолних пића и дуванских производа малолетним лицима.

Члан 21.

(1) Школа као јавна установа оснива се и почиње да ради ако има:

- 1) најмање 18 одјељења од првог до деветог разреда,
- 2) школску зграду са одговарајућим школским простором изграђеним у складу са техничким прописима о грађењу објекта (грађевинска и употребна дозвола) и прописаним педагошким стандардима и нормативима,
- 3) потребну опрему и наставна средства прописана педагошким стандардима и нормативима,
- 4) потребан број радника утврђен правилницима којима се уређује област нормирања и финансирања, начин рада, норме наставника, стручних сарадника и осталих радника у оквиру 40-часовне радне седмице и
- 5) одобрен наставни план и програм.

(2) Школа као приватна установа оснива се и почиње да ради ако има:

- 1) најмање девет одјељења од првог до деветог разреда,

2) школску зграду са одговарајућим школским простором изграђеним у складу са техничким прописима о грађењу објекта (грађевинска и употребна дозвола) и прописаним педагошким стандардима и нормативима,

3) потребну опрему и наставна средства прописана педагошким стандардима и нормативима,

4) потребан број радника утврђен правилницима којима се уређује област нормирања и финансирања, начин рада, норме наставника, стручних сарадника и осталих радника у оквиру 40-часовне радне седмице,

5) одобрен наставни план и програм.

Члан 23а.

(1) Министар рјешењем именује комисију која процјењује оправданост покретања процедуре оснивања школе и утврђује испуњеност услова за оснивање јавне или приватне школе (у даљем тексту: Комисија).

(2) Уколико Комисија из става 1. овог члана, на основу достављене иницијативе и документације, оцијени да није оправдано покренути процедуру оснивања школе, предлаже министру доношење рјешења којом се иницијатива одбија.

Члан 24.

(1) Уколико Комисија из члана 23а. став 1. овог закона оцијени да је иницијатива оправдана, провјерава испуњеност услова за оснивање јавне или приватне школе из члана 21. овог закона.

(2) Комисија из члана 23а. став 1. овог закона утврђује чињенично стање и сачињава записник о утврђеном чињеничном стању.

(3) Министар рјешењем утврђује испуњеност услова за оснивање јавне или приватне школе на основу записника комисије из става 2. овог члана.

(4) Рјешење министра из става 3. овог члана је коначно и против њега није дозвољена жалба, али се може покренути судски поступак пред надлежним судом.

Члан 25.

(1) Уколико комисија из члана 23а. став 1. овог закона утврди да нису испуњени услови из члана 21. овог закона, одредиће рок у којем је оснивач дужан да отклони утврђене недостатке.

(2) Министар доноси рјешење којим се одбија захтјев оснивача за оснивање школе ако оснивач у року из става 1. овог члана не отклони утврђене недостатке.

(3) Рјешење из става 2. овог члана је коначно и против њега није дозвољена жалба, али се може покренути судски поступак пред надлежним судом.

Члан 26.

(1) Министарство доставља Влади на разматрање и усвајање приједлог за оснивање јавне или приватне школе са елаборатом и рјешењем из члана 24. став 3. овог закона.

(2) На основу приложене документације из става 1. овог члана Влада доноси одлуку о оснивању јавне школе, односно даје сагласност за оснивање приватне школе.

Члан 32.

(1) Све јавне школе имају уписно подручје које утврђује министар, на приједлог јединице локалне самоуправе.

(2) Јавне школе дужне су да приликом уписа ученика поштују уписна подручја.

(3) Министар доноси рјешење о уписном подручју.

(4) У случају да постоји оправдана потреба измјене рјешења о уписном подручју, рок за доношење рјешења је крај јуна текуће године за наредну школску годину.

(5) Надлежна служба јединице локалне самоуправе у сарадњи са школама може, на захтјев родитеља, у оправданим случајевима, дати сагласност да дијете буде уписано у школу којој не припада по уписном подручју.

(6) Уколико се ради о упису дјетета у школу чијем уписном подручју не припада, а та школа се не налази на подручју јединице локалне самоуправе на којој се налази школа којој ученик припада по уписном подручју, јединица локалне самоуправе на којој ученик има пријављено пребивалиште даје сагласност, уз претходно прибављено мишљење јединице локалне самоуправе на чијем подручју се налази школа за коју се тражи сагласност за упис.

(7) Уписно подручје основне школе за дјецу са сметњама у развоју је подручје Републике.

Члан 35.

(1) Министарство разматра оправданост постојања јавне школе која има мање од 14 одјељења, као самосталног правног субјекта, осим у случајевима из члана 31. ст. 2. и 3. овог закона.

(2) Подручно деветоразредно одјељење јавне школе које од шестог до деветог разреда има мање од 36 ученика, престаје да ради као деветоразредно подручно одјељење и наставља да ради као петоразредно подручно одјељење.

(3) Изузетно од става 2. овог члана, подручно деветоразредно одјељење јавне школе може наставити да ради и са мањим бројем ученика, на основу сагласности Министарства из члана 48. став 9. овог закона, уколико се настава изводи у комбинованим одјељењима.

(4) Подручно петоразредно одјељење јавне школе престаје да ради ако има мање од пет ученика.

(5) Изузетно од става 4. овог члана, подручно петоразредно одјељење јавне школе може наставити да ради и са мањим бројем ученика, на основу сагласности Министарства из члана 48. став 9. овог закона, уколико би безбједност ученика била угрожена при доласку у школу и одласку из школе.

(6) Поред услова наведених у ст. 2. и 4. овог члана, подручно одјељење јавне школе престаје да ради и ако не испуњава прописане услове за обављање дјелатности, односно не обавља дјелатност за коју је основана.

(7) Приватна школа престаје да ради ако има мање од седам одјељења од првог до деветог разреда или ако не испуњава прописане услове за обављање дјелатности, односно не обавља дјелатност за коју је основано.

(8) Оснивач је дужан да ученицима школе, односно подручног одјељења које је престало да ради обезбиједи наставак школовања у другој одговарајућој школи.

Члан 47.

(1) Број часова по разредима за сваки наставни предмет у првој, другој и трећој тријади утврђује се наставним планом.

(2) Седмично и дневно оптерећење ученика одређује се распоредом часова у складу са Уредбом о педагошким стандардима и нормативима за основно васпитање и образовање из члана 20. овог закона.

(3) У седмично и дневно оптерећење ученика из става 2. овог члана улазе и часови додатне и допунске наставе као и ваннаставне активности.

(4) Школа ради у петодневној радној седмици.

(5) Наставни час траје 45 минута.

(6) За ученике првог разреда организују се наставне активности у укупном дневном трајању од 180 минута.

(7) У изузетним случајевима, уколико је то у најбољем интересу ученика, директор школе може донијети одлуку о обустави наставе или скраћењу наставног часа који не може трајати краће од 30 минута.

(8) Обустава наставе или скраћење наставног часа у случају из става 6. овог члана може трајати најдуже један дан и директор је дужан да о томе обавијести Министарство.

(9) Министарство може, на захтјев школе, дати сагласност за обуставу наставе или скраћење наставног часа из ст. 5. и 6. овог члана, уколико обустава или скраћење часа траје дуже од једног дана.

(10) Уколико је на подручју јединице локалне самоуправе проглашено ванредна ситуација, у школама на подручју те јединице локалне самоуправе се обуставља рад док траје ванредна ситуација.

Члан 48.

(1) Наставни процес се реализује у редовним, комбинованим и посебним одјељењима у редовним школама и у одјељењима у школама за дјецу са сметњама у развоју.

(2) У редовним јавним школама редовно одјељење састављено је од ученика истог разреда и има максимално 30 ученика, а оптимално 24 ученика.

(3) У редовно и комбиновано одјељење у редовним јавним школама могу бити укључена највише два ученика са сметњама у развоју који имају налаз и мишљење стручне комисије за процјену потреба и усмјеравање дјеце и омладине са сметњама у развоју, а који раде по индивидуалним образовним програмима.

(4) За једног, односно два ученика са сметњама у развоју који раде по индивидуалним образовним програмима број ученика у редовном одјељењу јавне школе се смањује за два, односно за четири у односу на оптималан број.

(5) Комбиновано одјељење у јавној школи од два разреда има максимално 18 ученика.

(6) Комбиновано одјељење у јавној школи од три разреда има максимално 12 ученика.

(7) Комбиновано одјељење у јавној школи од четири или пет разреда има максимално десет ученика.

(8) За једног, односно два ученика са сметњама у развоју који раде по индивидуалним образовним програмима број ученика у комбинованом одјељењу у јавној школи се смањује за два, односно за четири у односу на максималан број.

(9) Јавна школа је дужна да до краја јуна текуће године затражи сагласност Министарства уколико приликом формирања одјељења за наредну школску годину у јавној школи има потребу да одступи од ст. 2, 3, 4, 5, 6, 7. или 8. овог члана.

(10) Јавна школа је дужна да до краја јула текуће године обавијести Министарство електронски и у писаном облику о формираним одјељењима, на прописаном обрасцу Министарства.

(11) У приватним школама одјељење има минимално 15 ученика.

(12) У случајевима из ст. 3, 4, 5, 6, 7. и 8. овог члана, оснивач приватне школе својим актом прописује број ученика.

Члан 53.

(1) Школа у оквиру својих могућности организује проширени програм, који подразумева:

- 1) продужени боравак,
- 2) јутарње чување,
- 3) екскурзију,
- 4) излете,
- 5) школу у природи и
- 6) предшколски програм за дјецу пред полазак у школу.

(2) За организовање проширеног програма из става 1. т. 1) и 2) овог члана потребна је сагласност Министарства.

(3) За организовање проширеног програма из става 1. т. 3), 4) и 5) овог члана потребна је сагласност Завода.

(4) Продужени боравак у школи финансира се из средстава:

- 1) Министарства, које сноси трошкове бруто плата и накнада радника ангажованих у продуженом боравку,
- 2) родитеља, који сnose трошкове по основу обавеза дефинисаних уговором,
- 3) из других извора.

(5) Јединица локалне самоуправе на чијем подручју се налази школа која организује продужени боравак може да учествује у финансирању продуженог боравка, на начин да сноси трошкове расхода по основу кориштења робе и услуга – материјални трошкови и опреме.

(6) Јутарње чување финансира се из средстава:

- 1) Министарства, које сноси трошкове бруто плата и накнада радника ангажованих у јутарњем чувању,
- 2) родитеља, који сnose трошкове по основу обавеза дефинисаних уговором,
- 3) из других извора.

(7) Јединица локалне самоуправе на чијем подручју се налази школа која организује јутарње чување може да учествује у финансирању јутарњег чувања, на начин да сноси трошкове расхода по основу кориштења робе и услуга – материјални трошкови и опреме.

(8) Екскурзије, излети и школа у природи могу се финансирати:

- 1) средствима родитеља,
- 2) средствима школе,
- 3) донацијама,
- 4) из других извора.

(9) Министар доноси Правилник о начину организовања проширеног програма.

(10) Приликом организовања програма из става 1. тачка б) овог члана, примјењују се прописи којима се регулише област предшколског васпитања и образовања.

Члан 59.

(1) Документација потребна за упис дјетета у први разред је:

1) извод из матичне књиге рођених или дигитални сет података преузет службеним путем од стране овлаштеног лица школе из информационог система Министарства управе и локалне самоуправе,

2) увјерење о пребивалишту или дигитални сет података преузет службеним путем од стране овлаштеног лица школе из информационог система Министарства унутрашњих послова,

3) љекарско увјерење издато од надлежне здравствене установе којим се процјењује здравствена способност дјетета за полазак у школу и

4) књига за праћење развоја и учења дјетета у штампаном или електронском облику, уколико је дијете похађало предшколску установу.

(2) Уколико комисија из члана 58. став 7. овог закона уочи сметње у развоју код дјетета, школа је дужна да то дијете укључи у наставу, те да врши опсервацију дјетета најмање три мјесеца, а најдуже шест мјесеци.

(3) У току опсервационог периода родитељ је обавезан да на тражење школе достави медицинску и другу одговарајућу документацију за ученика.

(4) Након опсервације из става 2. овог члана школа ће од надлежне установе затражити мишљење стручне комисије за процјену потреба и усмјеравање дјете са сметњама у развоју.

(5) Стручну помоћ у оквиру опсервационог периода из става 2. овог члана пружа стручна служба школе и у највећој могућој мјери консултује и укључује стручна лица из основних школа за дјецу са сметњама у развоју које у свом саставу имају ресурсно-стручни центар и из других установа.

(6) Током трајања основног васпитања и образовања може се обавити поновно утврђивање врсте и степена сметње у развоју ученика.

(7) Приједлог за поновно утврђивање врсте и степена сметње може поднијети родитељ, школа, здравствена установа и установа социјалне заштите.

Члан 61.

(1) Ученик може бити преписан у другу школу на основу сагласности надлежног одјељења или службе јединице локалне самоуправе, преводнице и свједочанства, односно ђачке књижице.

(2) Уколико се ради о препису дјетета у школу која се не налази на подручју јединице локалне самоуправе на којој се налази школа коју ученик похађа, јединица локалне самоуправе на којој ученик има пријављено пребивалиште даје сагласност, уз претходно прибављено мишљење јединице локалне самоуправе на чијем подручју се налази школа за коју се тражи сагласност за препис.

(3) Преводница се издаје у року од седам дана од дана подношења захтјева од школе у коју се дијете уписује.

(4) Школа у коју се ученик уписао доставља обавјештење о упису ученика у року од седам дана од дана пријема преводнице.

Члан 82.

(1) Школа води васпитно-образовни картон ученика ради континуираног праћења рада и развоја ученика.

(2) **Васпитно-образовни картон ученика води се у писаном или електронском облику (у школама које имају имплементиран јединствени информациони систем Министарства (еДневник)).**

(3) Министар доноси Правилник о садржају и начину вођења васпитно-образовног картона ученика.

(4) Током основног васпитања и образовања школа је дужна да прати интересовање и склоности ученика, односно спроводи професионалну оријентацију ученика.

(5) Школа, у сарадњи са Заводом и средњим школама, информисаће ученике и помаже им у одређивању путања за даље образовање.

Члан 84.

(1) Ученици с посебним потребама стижу основно васпитање и образовање у редовним школама (у даљем тексту: инклузија) или основним школама за дјецу са сметњама у развоју.

(2) У редовним школама, ученици с посебним потребама школују се у редовним, комбинованим или посебним одјељењима.

(3) У основним школама за дјецу са сметњама у развоју школују се ученици у складу са препорукама наведеним у налазу и мишљењу стручне комисије.

(4) Васпитно-образовни рад са ученицима из става 1. овог члана реализује се на основу наставног плана и програма, те индивидуалних образовних програма које предлаже стручни тим школе, а усваја наставничко вијеће.

(5) У случају да је налазом и мишљењем стручне комисије за процјену потреба и усмјеравање дјецe и омладине са сметњама у развоју предложено ангажовање лица за подршку ученику са сметњама у развоју (у даљем тексту: асистент), школа ће затражити сагласност Министарства за ангажовање асистента.

(6) Асистент из става 5. овог члана може бити лице које има најмање средњу стручну спрему.

(7) Асистент пружа техничку помоћ у:

1) кретању и обављању хигијенских потреба,

2) комуникацији и социјалној укључености и

3) другој врсти помоћи, зависно од потреба ученика, а на приједлог наставника или стручне службе школе.

(8) Услови за пријем, ангажовање и опис посла асистента дефинишу се правилником из члана 49. став 6. овог закона.

Члан 90.

(1) За васпитање, образовање, хабилитацију и рехабилитацију ученика са сметњама у развоју из члана 83. тачка 2) овог закона, може се основати основна школа за дјецу са сметњама у развоју са најмање девет одјељења.

(2) Школа из става 1. овог члана може да има у свом саставу **ресурсно-стручни центар**, заштитну и производну радионицу, као и документациони центар с циљем информисања, едукације, вођења и прикупљања документације о дјеци са сметњама у развоју.

(3) Министар рјешењем одређује школе из става 1. овог члана које у свом саставу могу имати ресурсно-стручни центар.

(4) Школа из става 3. овог члана својим актом о организацији и систематизацији, прецизније уређује организацију ресурсно-стручног центра и опис послова запослених у ресурсно-стручном центру.

(5) Јединица локалне самоуправе на чијој територији родитељ ученика из става 1. овог члана има пребивалиште, сноси трошкове сервисних услуга:

- 1) превоза,
- 2) исхране и

3) смјештаја ученика.

(6) Смјештај и исхрана могу бити у виду дневног или сталног боравка.

Члан 112.

(1) Након обављеног приправничког стажа, приправник полаже стручни испит.

(2) Приправник-наставник, приправник-стручни сарадник и приправник-секретар полажу стручни испит у складу са Правилником о полагању стручног испита у основној школи, који доноси министар.

(3) Приправник-вјероучитељ полаже стручни испит на основу програма о начину полагања стручног испита за вјероучитеље, који доноси надлежна вјерска заједница.

(4) Приправник-рачуновођа полаже стручни испит у складу са прописима којима се регулише књиговодствено-рачуноводствена област.

(5) Стручни испит из става 2. овог члана састоји се из практичног и усменог дијела испита.

(6) Практични дио стручног испита приправник полаже у школи из члана 111. став 11. овог закона, а усмени дио стручног испита у Министарству.

(7) Изузетно од става 6. овог члана, приправник-вјероучитељ усмени дио испита полаже у високошколској установи у којој се стичу звања потребна за обављање тих послова, а коју одреди надлежна вјерска заједница.

(8) Министар доноси рјешење којим се утврђује висина накнаде у износу од 80% најниже нето плате у Републици за мјесец који претходи мјесецу у којем се подноси пријава, за полагање стручног испита.

(9) У случају да кандидат не положи усмени дио испита, упућује се на поправни из тог дијела испита.

(10) У случају из става 9. овог члана министар рјешењем утврђује висину накнаде за полагање поправног испита у износу од 40% најниже нето плате у Републици за мјесец који претходи мјесецу у којем се подноси пријава.

(11) Министар рјешењем именује Комисију за полагање стручног испита (у даљем тексту: Комисија) и одређује висину накнаде за рад чланова Комисије.

(12) Чланови Комисије из реда запослених у Министарству и Заводу немају право на новчану накнаду за учешће у раду Комисије.

(13) Трошкове првог полагања стручног испита сноси школа у којој је приправник запослен на неодређено вријеме.

(14) Лице из члана 111. став 8. овог закона, само плаћа трошкове полагања стручног испита.

(15) Полагање стручног испита обавља се у више испитних рокова.

(16) Министар, у складу са бројем пријављених кандидата, унутар испитних рокова доноси рјешење којим одређује датум за полагање практичног, усменог и писменог дијела стручног испита.

Члан 118.

(1) Норма непосредног васпитно-образовног рада наставника са ученицима у оквиру 40-часовне радне седмице износи 24 часа.

(2) Норма стручних сарадника и осталих радника у школи износи 40 сати седмично.

(3) Школа је дужна до краја јула текуће године затражити сагласност Министарства уколико има потребу за измјеном броја стручних сарадника и осталих радника школе, у складу са правилником којим се прописују нормативи и стандарди за финансирање основних школа.

(4) Школа је дужна до краја августа текуће године у електронском и писаном облику обавијести Министарство о броју стручних сарадника и осталих радника школе.

(5) Министар доноси Правилник о норми наставника, стручних сарадника и осталих радника школе у оквиру 40-часовне радне седмице.

Члан 140.

(1) Дужност директора престаје:

- 1) истеком мандата,
- 2) на лични захтјев – оставком,
- 3) стицањем услова за престанак радног односа у складу са законом којим се прописују радни односи,
- 4) разрјешењем и
- 5) ако је оцијењен оцјеном не задовољава у складу са правилником из члана 127. став 4. овог закона.

(2) Одлуку о престанку дужности директора доноси Влада, на приједлог министра.

(3) По истеку мандата или престанку обављања дужности, директор се враћа у ону школу на радно мјесто на којем је био прије именовања за директора.

(4) Иницијативу за разрјешење директора школе могу покренути:

- 1) министар,
- 2) школски одбор,
- 3) наставничко вијеће,
- 4) синдикат,
- 5) савјет родитеља,
- 6) инспекција и
- 7) Завод.

(5) Иницијатива за разрјешење директора доставља се министру.

(6) Министар у року од 15 дана од дана достављања иницијативе из става 5. овог члана, разматра иницијативу и утврђује да ли постоје услови предвиђени овим законом за разрјешење директора, и о томе обавјештава предлагача иницијативе.

(7) Ако утврди да су испуњени услови предвиђени овим законом за разрјешење директора, Влада ће на приједлог министра разријешити директора дужности.

(8) У случају из става 7. овог члана Влада именује вршиоца дужности до окончања поступка избора директора, а најдуже до 90 дана.

(9) За вршиоца дужности директора може да буде именовано лице које испуњава услове за именовање директора школе.

(10) Права, обавезе и одговорности директора школе односе се и на вршиоца дужности директора.

Члан 142.

(1) Школа која има више од 24 одјељења може имати помоћника директора.

(2) Број извршилаца и проценат радног времена помоћника директора уређује се подзаконским актом којим се прописују нормативи и стандарди за финансирање основних школа.

(3) Помоћника директора школе именује директор школе из реда запослених наставника и стручних сарадника, који испуњава услове прописане чланом 137. став 2. т.

1) и 3) овог закона, и има најмање три године рада у настави или на пословима стручног сарадника.

(4) Избор помоћника директора регулише се општим актом школе.

(5) Помоћник директора обавља сљедеће послове:

1) организује, руководи и одговара за васпитно-образовни рад школе,

2) координира рад стручних органа школе,

3) замјењује директора у одсуству и

4) обавља и друге послове у складу са законом и општим актом школе.

(6) Помоћник директора у оквиру 40-часовне радне седмице може да изводи и часове редовне наставе.

(7) У школи у којој је директор оправдано одсутан дуже од мјесец дана, послове директора обавља помоћник директора, до повратка директора на дужност.

(8) У случају из става 7. овог члана, уколико школа нема помоћника директора, директор, уз сагласност министра, овлашћује лице из реда запослених које испуњава услове, до повратка директора на дужност.

Члан 157.

(1) Школа води педагошку документацију и евиденцију.

(2) Педагошка документација и евиденција у школи воде се у писаном и електронском облику (за школе које имају имплементиран јединствени информациони систем Министарства (еДневник)).

(3) Школа води педагошку документацију и евиденцију тако да обезбјеђује чување личних података ученика у складу са прописима којима се регулише заштита личних података.

(4) У случају погрешног уписа података у документацију или евиденцију, исправка се врши тако што се погрешно уписана ријеч или дио текста прецрта тако да се може прочитати, а изнад прецртаног текста уписује се исправан текст, односно податак.

(5) Исправка се врши трајним мастилом црвене боје и овјерава се потписом директора и печатом школе.

Члан 159.

(1) Јавне исправе које издаје школа су:

1) ђачка књижица,

2) свједочанство,

3) диплома „Вук Карацић“,

4) диплома за изузетан успјех из појединог наставног предмета,

5) признање ученику генерације,

6) признање најбољем ученику,

7) увјерење о положеном испиту из страног језика у основној школи,

8) преводница о преласку ученика у другу школу,

9) обавјештење о упису ученика који је дошао из друге школе,

10) увјерење о похађању наставе,

11) увјерење о завршеним нивоима и

12) увјерење о оствареном постигнућу на малој матури.

(2) Обрасци јавних исправа које издаје школа штампани су на ћириличком или латиничком писму.

(3) Подаци у јавним исправама уписују се ручно или електронски, (за школе које имају имплементиран јединствени информациони систем (еДневник)).

(4) Министар доноси Правилник о садржају и начину вођења документације, евиденције и обрасцима јавних исправа у основној школи.

Члан 173.

- (1) Новчаном казном од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај школа, ако:
- 1) се у школи врши дискриминација из члана 8. став 1. и члана 10. ст. 1. и 2. овог закона,
 - 2) **дозволи уношење и служење алкохолних пића и дуванских производа малолетним лицима (члан 10. став 12),**
 - 3) дозволи политичко организовање и дјеловање у школи или дозволи коришћење школског простора у те сврхе, у вријеме одржавања наставе (члан 14. став 2),
 - 4) не остварује наставни план и програм донесен на основу овог закона (члан 38. став 1),
 - 5) не прибави сагласност за увођење другог страног језика (члан 40. став 2),
 - 6) утврди више часова обавезне наставе у дневном и седмичном распореду часова (члан 47. став 1),
 - 7) приликом формирања одјељења не поступи у складу са чланом 48. ст. 2, 3, 4, 5, 6, 7. или 8, а не затражи сагласност Министарства (члан 48. став 9),
 - 8) одступи од школског календара без сагласности министра (члан 50. став 6),
 - 9) не обавјештава родитеље и центар за социјални рад или надлежни орган јединице локалне самоуправе о ученицима који не похађају школу (члан 60),
 - 10) не достави у року од седам дана преводницу и друге податке о ученику, односно у року од седам дана не достави обавјештење о пријему ученика (члан 61. став 2),
 - 11) закључи уговор о раду на неодређено вријеме са наставником или стручним сарадником који не испуњава прописане услове (чл. 104. и 105),
 - 12) не распише конкурс за наставника, стручног сарадника, секретара, рачуновођу или распише конкурс супротно овом закону (чл. 113. и 114),
 - 13) не води или неуредно води прописану евиденцију о васпитно-образовном раду школе (чл. 157. и 158) и
 - 14) изда ћачку књижицу или свједочанство чија садржина не одговара подацима у матичној књизи (чл. 161. и 162).
- (2) Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ казниће се и одговорно лице у школи за прекршај из става 1. овог члана.

Члан 177.

- (1) Наставници, стручни сарадници и остали радници који су по прописима важећим до ступања на снагу овог закона испуњавали услове у погледу степена и врсте стручне спреме, могу и даље обављати рад у школи и равноправно конкурисати на радна мјеста у школи.
- (2) Наставници и стручни сарадници из става 1. овог члана могу равноправно конкурисати и на расписани конкурс за директора школе.
- (3) Уколико се на расписани конкурс за попуно радног мјеста секретара школе пријави лице које има положен правосудни испит, сматраће се да испуњава услове и није обавезно да полаже стручни испит.
- (4) Лица затечена на радном мјесту секретара која имају радни стаж дужи од пет година остварен у школи, или радни стаж дужи од десет година остварен у другим

институцијама на пословима истог нивоа образовања, ослобађају се од обавезе полагања стручног испита.

(5) Директор школе именован на основу Закона о основном образовању и васпитању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 74/08, 71/09, 104/11 и 33/14), по престанку обављања дужности директора, враћа се у ону школу на радно мјесто на којем је био прије именовања за директора.

(6) Ако нема слободног радног мјеста јер је у вријеме вршења мандата директора на његово претходно радно мјесто примљен други радник или је радно мјесто укинута, лице из става 5. овог члана распоређује се на мјесто које одговара његовом нивоу образовања и стручном звању у одређеној области у истој или другој школи, у складу са чланом 114. став 1. овог закона.

(7) Ако нема слободног радног мјеста у истој или другој школи, лице из става 5. овог члана остаје нераспоређено и остварује право на плату у висини коју је остварило за мјесец који је претходио мјесецу у којем му је престала дужност, а најдуже шест мјесеци, након чега му престаје радни однос.

Члан 179.

Министар ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донијети правилнике о:

- 1) садржају и начину вођења Регистра основних школа (члан 27. став 4),
- 2) васпитању и образовању дјеце са сметњама у развоју (члан 49. став 6),
- 3) школском календару (члан 50. став 6),
- 4) начину организовања проширеног програма (члан 53. став 5),
- 5) начину остваривања програма огледа у основној школи (члан 56. став 5),
- 6) праћењу и вредновању рада ученика у основној школи (члан 68. став 4),
- 7) избору и проглашењу ученика генерације, начину и условима за додјељивање диплома (члан 75. став 9),
- 8) дисциплинској и материјалној одговорности ученика у основној школи (члан 81. став 7),
- 9) садржају и начину вођења васпитно-образовног картона ученика (члан 82. став 2),
- 10) начину организације рада, нормативима и стандардима за финансирање основних школа за дјецу са сметњама у развоју (члан 88. став 3),
- 11) начину организације рада, нормативима и стандардима за финансирање музичких школа (члан 101. став 2),
- 12) стручним профилима и звањима наставника и стручних сарадника (члан 103. став 2),
- 13) систематском прегледу радника запослених у основној школи (члан 110. став 10),
- 14) полагању стручног испита у основној школи (члан 112. став 2),
- 15) процедури пријема, критеријумима за пријем у радни однос и начину бодовања кандидата у основној школи (члан 115. став 5),
- 16) норми наставника, стручних сарадника и осталих радника школе у оквиру 40-часовне радне седмице (члан 118. став 4),
- 17) стручном усавршавању, оцјењивању и напредовању директора, наставника и стручних сарадника (члан 127. став 4),
- 18) раду и поступку избора и разрјешења чланова школског одбора (члан 134. став 19),
- 19) условима и поступку избора и разрјешења директора основне школе (члан 141. став 2),
- 20) садржају и начину вођења документације, евиденције и обрасцима јавних исправа у основној школи (члан 159. став 4),

- 21) вредновању квалитета васпитно-образовног рада у основној школи (члан 167. став 4) и
- 22) нормативима и стандардима за финансирање основних школа (члан 168. став 9).